

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, готельно-ресторанної справи та туризму
Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Методологія та організація наукових досліджень

Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Спеціальність	241 Готельно-ресторанна справа
Назва освітньої програми	Готельно-ресторанна справа
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
професор кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, д. е. н., доцент Каламан Ольга Борисівна	093-501-09-66	kalaman.olga@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Методологія наукових досліджень базується на сумі знань, отриманих в ході вивчення філософії, соціології, психології, політології, культурології за програмою вищої професійної освіти. Дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» виконує методологічну і методичну функції по відношенню до всіх дисциплін магістерської програми як ефективний засіб здійснення наукових досліджень у всіх областях економічного знання. Стрімке підвищення ролі науки в сучасному світі вимагає від майбутнього фахівця значного рівня теоретичних знань і практичних умінь у проведенні наукових досліджень і їхньої ефективної організації. Ухвалення адекватних управлінських рішень стає можливим тільки завдяки використанню великих обсягів накопичених знань, які можуть бути задіяні в процесі проведення і впровадження наукових досліджень. Для майбутнього фахівця важливими стають уміння організувати науково-дослідницьку діяльність та ефективно використовувати вже відомі наукові напрацювання. Метою даного курсу є познакомити студентів магістратури з необхідними інструментами та методами проведення наукових та дослідницьких робіт в області різних економічних процесів і явищ. Завданнями освоєння дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» відповідно до загальних цілей основної професійної освітньої програми професійної освіти (магістратура) є: засвоєння магістрантами знань про методи проведення наукових досліджень за напрямками економічних наук; вивчення праць провідних методологів економічної теорії і прикладних економічних наук минулого і сьогодення; формування у магістрантів наукового уявлення про методи збору, обробки, аналізу та подання економічної інформації в наукових дослідженнях.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру готельно-ресторанної справи.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність систематизувати та синтезувати інформацію для врахування крос-культурних особливостей функціонування суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 2. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та англійською мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері готельно-ресторанного бізнесу

РН 5. Оцінювати нові ринкові можливості, формулювати бізнес-ідеї та розробляти маркетингові заходи з за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень

РН 6. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
6	180	28/10	28/10	124/160	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.		лекц.	прак	сам. роб.

Тема 1. Наука і наукові дослідження в сучасному світі.	22	4	4	14	18	1	1	16
Тема 2. Методологія і методи наукових досліджень.	16	2	4	10	18	1	1	16
Тема 3. Технологія наукового дослідження.	16	4	2	10	18	1	1	16
Тема 4. Інформаційне забезпечення наукового дослідження.	18	4	4	10	18	1	1	16
Тема 5. Академічна доброчесність та плагіат.	18	4	4	10	18	1	1	16
Тема 6. Теоретичні та експериментальні дослідження.	24	2	2	20	22	1	1	20
Тема 7. Бібліографічний апарат наукових досліджень.	24	2	2	20	22	1	1	20
Тема 8. Кваліфікаційна магістерська робота: вимоги до оформлення та захист.	16	2	4	10	22	1	1	20
Тема 9. Підготовка та написання тез конференції, наукової статті.	26	4	2	20	24	2	2	20
Усього годин	180	28	28	124	180	10	10	160
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЕКЗАМЕН								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Наука і наукові дослідження в сучасному світі Реферат 1. Суть наукового пізнання, знання та наукового дослідження. 2. Етапи становлення і розвитку науки. 3. Поняття, цілі і функції науки.	14	16

	<ul style="list-style-type: none"> 4. Чинники розробки наукової теорії (ідея, принципи, категорії, тлумачення, поняття, гіпотези, наукова теорія) 5. Структурні елементи науки, їх характеристика. 6. Наука як система знань. 7. Класифікація наук. 8. Наукові дисципліни. 9. Наукова діяльність. 10. Види наукової діяльності (науково-дослідна; науково-організаційна; науково-педагогічна; науково-інформаційна та ін.). 		
2	<p>Тема 2. Методологія і методи наукових досліджень Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні та методологічні принципи науки. 2. Поняття методології в наукових дослідженнях. 3. Функції методології в наукових дослідженнях. 4. Види методології (філософська, загальнонаукова, частково-наукова). 5. Методи (діалектико-матеріалістичний, аналітичний і синтетичний, ймовірно-статистичний, індуктивний, аналогія, методи експериментальних досліджень) і техніка наукових досліджень. 6. Науковий метод. 7. Наукова теорія та підходи до її визначення (гносеологічний, логічний, методологічний). 8. Загальні методи пізнання: методи емпіричного дослідження; методи теоретичного дослідження; методи, що можуть бути застосовані на емпіричному і теоретичному рівнях. 	10	16
3	<p>Тема 3. Технологія наукового дослідження Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття організації та технології наукових досліджень, їх планування і ефективність. 2. Організаційні стадії науково-дослідного процесу і їх алгоритм. 3. Розробка програми наукового дослідження і її алгоритм. 4. Основні етапи науково-дослідних робіт. 5. Вимоги до обраної теми наукового дослідження. 6. Робоча гіпотеза. 7. Визначення мети, завдань, об'єкта й предмета дослідження. 8. Виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень.. 	10	16
4	<p>Тема 4. Інформаційне забезпечення наукового дослідження Реферат</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. 2. Джерела науково-технічної інформації. 3. Класифікація наукових документів, їх структура і призначення. 4. Методи пошуку, збору, систематизації та інтерпретації наукової інформації. 5. Оформлення результатів інформаційного пошуку. 	10	16

	6. Електронний пошук наукової інформації.		
5	Тема 5. Академічна доброчесність та плагіат Реферат 1. Проблема плагіату та академічної доброчесності. 2. Форми запозичень текстів. 3. Класифікація видів плагіату. 4. Методи боротьби з плагіатом.	10	16
6	Тема 6. Теоретичні та експериментальні дослідження Реферат 1. Цілі і методи теоретичного дослідження. 2. Математичні методи та моделі в дослідженнях. 3. Типи, завдання та класифікація експериментів. 4. Методологічні основи експерименту.	20	20
7	Тема 7. Бібліографічний апарат наукових досліджень Реферат 1. Правила складання бібліографічного опису для списків літератури і джерел. 2. Приклади бібліографічного опису окремих видів документів. 3. Правила наведення цитат і бібліографічних посилань у текстах наукових та навчальних робіт. 4. Методика підготовки та оформлення публікацій..	20	20
8	Тема 8. Кваліфікаційна магістерська робота: вимоги до оформлення та захист Реферат 1. Загальна характеристика видів кваліфікаційних робіт. 2. Реферати, курсові, кваліфікаційні роботи. 3. Поняття магістерської роботи та її підготовка. 4. Основні етапи підготовки та захисту магістерської роботи. 5. Розробка плану магістерської роботи. 6. Підготовка тексту магістерської роботи та її оформлення. 7. Список використаної літератури..	10	20
9	Тема 9. Підготовка та написання тез конференції, наукової статті Реферат 1. Види наукових публікацій. Видання. 2. Монографія. 3. Наукова стаття та основні вимоги до її оформлення, структура. 4. Збірник наукових праць. 5. Мова та стиль наукового дослідження.	20	20
	Всього	124	160

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
--	---

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Разом балів за поточний контроль	50
<i>Підсумковий контроль екзамен</i>	50
Всього балів	100

Заочна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт (завдань) за заданою тематикою	-//-	Перевірка контрольних робіт, (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою, індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	10
Разом балів за поточний контроль	50		
<i>Підсумковий контроль екзамен</i>	50		
Всього балів підсумкової оцінки	100		

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.

3. Чернілевський Д.В. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. Вінниця: Вид-во АМСКП, 2010. 484 с.
4. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: НТУУ «КПІ», 2013. 262 с.
5. Кузнецов Ю. М. Патентознавство та авторське право: підручник. Київ: Кондор, 2005. 428с.
6. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності. Київ: Цент навчальної літератури, 2006. 278 с.
7. Zlotenko B. Methodology of modern scientific research with the basics of intellectual property: textbook. Kyiv : KNUTD, 2021. 155 с.

Допоміжна

1. Краус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Полтава: Оріяна, 2012. 183 с.
2. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. 206 с.
3. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. Київ: Знання, 2006. 307с.
4. Каламан О. Б., Пурцхванідзе О. В., Мандрикін Д. В. Розроблення методології стратегії розвитку виноробних підприємств. Науковий журнал «Причорноморські економічні студії». 2020. № 56. С. 58-64.
5. Kalamán O. B., Purtskhvanidze O. V., Levchuk Y. S. Methodology formation of enterprise financial strategy basis on existing models analysis. Економіка харчової промисловості. 2020. № 3, Т. 12. С. 33-41.
6. Лагодієнко В. В., Каламан О. Б., Пурцхванідзе О. В. Особливості методології наукового дослідження сфери управління. Бізнес-навігатор. 2020. № 5 (61). С. 76-82.
7. Каламан О. Б., Скрібанс В. Мандрикін Д. В. Методологія формування показників ефективності стратегічних управлінських рішень на промислових підприємствах. Економічні інновації. 2021. Т.23. Вип.2 (79). С. 87-96.

Інформаційні ресурси

8. Бібліотеки в Україні: [http:// www. library. univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3](http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/res/resour.php3).
9. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html>.
11. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 142 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/Metodolohiia_i_orhanizatsiia_naukovykh_doslidzhen.pdf (Дата звернення 10.05.2023 р.).
12. Гуроров О. І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с. URL: <http://dspace.knau.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/558/1/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D1%8C.pdf> (Дата звернення 10.05.2023 р.).
13. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с. URL: https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf (Дата звернення 10.05.2023 р.).